

Invoering toeristenbelasting

Kenmerk 409169

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

De Gemeentewet geeft gemeenten de mogelijkheid om een toeristenbelasting te heffen. Bij een toeristenbelasting moet degene die tegen betaling gelegenheid geeft tot het ‘houden van verblijf’ een bedrag per overnachting per persoon aan de gemeente afdragen. Watertoeristenbelasting is een vorm van toeristenbelasting waarbij het verblijf op vaartuigen binnen de gemeente bepalend is. Een gemeente kan toeristenbelasting alleen heffen van personen die niet met een adres zijn ingezet binnen de gemeente. Overigens is het niet noodzakelijk dat het verblijf een toeristisch karakter heeft. Ook zakelijk verblijf wordt in de heffing betrokken.

Leeuwarden kent sinds 2007 geen toeristenbelasting meer. De toeristenbelasting is destijds afgeschaft ter verlaging van de regeldruk voor ondernemers en om het toerisme te stimuleren. De afgelopen jaren is regelmatig geopperd om de toeristenbelasting weer opnieuw in te voeren. Eind 2013 bijvoorbeeld, bij de besluitvorming over de harmonisatie van de belastingen in verband met de herindeling met Boarnsterhim; toen is nog vastgehouden aan de lijn om geen toeristenbelasting te heffen.

Motie invoering toeristenbelasting

Op 30 mei 2016 is bij de behandeling van de tussentijdse evaluatie van het collegeprogramma (MTR) een motie aangenomen met als strekking herinvoering van de (water-)toeristenbelasting. Dit voorstel dient ter uitvoering van deze motie. Bij de behandeling van de motie is door de raad een verbinding gelegd tussen het invoeren van toeristenbelasting en het dekken van de tekorten die ontstaan zijn door het wegvallen van het klompgeld vanwege de centralisatie van de brugbediening.

Waarom opnieuw invoeren?

In 2007 is de toeristenbelasting in Leeuwarden afgeschaft. Vraag is dan natuurlijk waarom deze belasting dan nu weer ingevoerd zou moeten worden.

Sinds de afschaffing in 2007 heeft een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden die een hernieuwde invoering van de toeristenbelasting rechtvaardigen. De belangrijkste zijn:

1. De gemeente Leeuwarden investeert steeds meer in de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente en ontvangt ook meer toeristen dan een aantal jaren geleden. Deels door de herindeling met Boarnsterhim, maar ook als gevolg van de impuls van de Kulturele Haadstêd 2018. Er worden meer kosten gemaakt om de toeristische voorzieningen te onderhouden en uit te breiden. Als de opbrengsten van de toeristenbelasting ingezet worden voor toeristische voorzieningen kan dat een extra impuls geven aan de toeristische sector.

2. Het heffen van toeristenbelasting is gebruikelijk bij gemeenten. Steeds meer gemeenten (ca. 80%) heffen toeristenbelasting. Burgers van Leeuwarden betalen elders wel toeristenbelasting en dragen daar dus bij in de kosten van de toeristische voorzieningen, terwijl de kosten voor toeristische voorzieningen in Leeuwarden worden gedragen door de Leeuwarders.
3. De ervaring is dat de toeristen zich bij hun keuze van bestemming zelden laten leiden door de heffing of de hoogte van de toeristenbelasting. Uiteraard moet dan wel een reëel tarief worden gehanteerd.

Wijze van invoering en overleg met toeristenbranche

Voor de invoer van een toeristenbelasting is een invoeringsbesluit gewenst op grond waarvan nadere acties kunnen worden ondernomen. Het voorliggende voorstel voorziet hierin. Daarbij gaat het vooral om de invoerdatum en de hoogte van het tarief. Op basis hiervan kan tijdige communicatie met de recreatie- en toeristenbranche plaatsvinden en kan een zorgvuldige voorbereiding van de feitelijk invoering plaatsvinden.

In de afgelopen periode is door ons contact gelegd met de branche (met het zogenaamde Hoteloverleg en met vertegenwoordigers van KHN en RECRON) en is kenbaar gemaakt dat de gemeente van plan is om weer een toeristenbelasting in te voeren. Daarbij hebben wij aangegeven open te staan voor overleg over een zo'n efficiënt mogelijke invoering en heffing van de belasting. Door het nu nemen van een concreet invoeringsbesluit kunnen alle betrokkenen tijdig worden geïnformeerd zodat de administratie kan worden ingericht en de overige voorbereidingen kunnen worden getroffen. Voornamelijk de exploitanten (hotels, campings, B&B's, jachthavens, jeugdherbergen, touroperators et cetera) hebben een ruime voorbereidingstijd nodig. Folders, websites, VVV-kantoren, tussenpersonen en met name 'vroegboekers', maken een tijdige besluitvorming noodzakelijk. Op deze wijze wordt de invoer van de toeristenbelasting tijdig kenbaar gemaakt en levert dat geen risico's in de uitvoering en afrekening bij de exploitant op. Een zorgvuldig invoeringstraject waarbij de belanghebbenden betrokken worden bij de introductie en uitvoering is een belangrijk uitgangspunt.

De toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting en wordt dus geheven van de gasten. Omdat het onmogelijk is iedere gast afzonderlijk te benaderen, heeft de wetgever ervoor gekozen dat de ondernemer de aanslag krijgt, bijv. exploitanten van hotels, campings en vakantiewoningen. Voor de watertoeristenbelasting wordt meestal degene die tegen vergoeding gelegenheid biedt tot verblijf aan ligplaatsen of in vaartuigen als belastingplichtige aangewezen. Dat zijn bijvoorbeeld eigenaren van jachthavens die ligplaatsen ter beschikking stellen of verhuurders van boten. Voor beide belastingen geldt dat de belasting wordt verhaald op de gast. Er drukt op de bedrijfstak dus geen extra financiële last. Als de toeristenbelasting praktisch wordt vormgegeven dan levert dit slechts een beperkte regeldruk op voor ondernemers.

Datum van invoering

Ons voorstel is om de toeristenbelasting met ingang van 1 januari 2018 in te voeren. De voorbereidingstijd om de belasting met ingang van 1 januari 2017 in te voeren is te kort. Juridisch bestaat de mogelijkheid om eventueel de toeristenbelasting binnen een jaar in te voeren. Praktisch kleven hier te veel

risico's aan en is het lastig voor ondernemers en gemeente. Het invoeren van een toeristenbelasting halverwege 2017 raden wij dan ook ten zeerste af.

Hoogte tarief, opbrengst en perceptiekosten

Voor het tijdig scheppen van duidelijkheid is de hoogte van het tarief van betekenis. Bij het bepalen hiervan vinden wij de volgende uitgangspunten belangrijk. Ten eerste moet de regeldruk zo laag mogelijk zijn, voor zowel de belastingplichtige ondernemers alsook voor onze afdeling Belastingen. Daarom kiezen we voor een vast tarief zonder differentiatie of bijzondere vrijstellingen. Verder vinden we dat het tarief in termen van ambitie moet aansluiten bij de tarieven van andere provinciehoofdsteden en in grootte vergelijkbare gemeentes. Dit gemiddelde tarief kan berekend worden op € 2,11 per persoon per nacht (zie bijlage). Tot slot vinden we dat het tarief voor Leeuwarden niet uit de pas moet lopen met de gehanteerde tarieven van andere gemeentes in Friesland (€ 1,00 voor het vaste land en € 1,50 op de Friese Waddeneilanden). Op grond van deze overwegingen stellen we u een tarief voor van € 1,50.

Een tarief van € 1,50 per persoon per overnachting correspondeert, op basis van de huidige inzichten, met een bruto opbrengst van ca. € 525.000. Dit is de opbrengst zonder aftrek van de perceptiekosten.

In de volgende tabel zijn bij verschillende tariefhoogten de netto-opbrengsten per jaar weergegeven. Het tarief is per persoon per overnachting.

Tabel 1: opbrengsten en kosten toeristenbelasting bij verschillende tariefhoogten (per persoon per nacht)

Tarief	Opbrengst	Kosten	Netto-opbrengst
€ 1,00	€ 350.000	€ 50.000	€ 300.000
€ 1,25	€ 437.500	€ 50.000	€ 387.500
€ 1,50	€ 525.000	€ 50.000	€ 475.000
€ 1,75	€ 612.500	€ 50.000	€ 562.500
€ 2,00	€ 700.000	€ 50.000	€ 650.000

Voor de heffing en invordering zullen door de gemeente kosten worden gemaakt (de zogenaamde perceptiekosten). Dit gaat om eenmalige kosten bij de invoer en structurele kosten. De eenmalige kosten worden geschat op € 25.000, de structurele op € 50.000 per jaar. Wij stellen voor de incidentele kosten te dekken uit de post onvoorzien van de begroting 2017.

Bij de structurele kosten gaat het ook om controle op de volledigheid van de opbrengst. Voor het draagvlak van de toeristenbelasting onder de ondernemers is het van belang dat alle ondernemers ook aangeslagen worden.

Ontwikkelingen waarbij ook particulieren via internet overnachtingsmogelijkheden aanbieden maken aandacht voor handhaving extra noodzakelijk.

Bestemmingsheffing

In de motie is de wens aangegeven dat de opbrengsten van de toeristenbelasting volledig geoormerkt worden voor uitgaven aan fysieke toeristische voorzieningen.

Verder is bij de bespreking van de motie de wens naar voren gekomen om de opbrengsten van de belasting pas te besteden als deze ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

Beide voorwaarden kunnen het beste gerealiseerd worden door een afzonderlijke bestemmingsreserve 'toeristenbelasting' in te stellen. In deze reserve wordt jaarlijks de netto-opbrengst van de toeristenbelasting gestort. Jaarlijkse besteding van het saldo van de reserve kan dan plaatsvinden aan de hand van een jaarlijks uitvoeringsprogramma toerisme als onderdeel van de reguliere begrotingsbehandeling.

In het jaarplan Toerisme 2018 zal het college een voorzet doen voor de wijze waarop de extra middelen vanaf 2019 ten behoeve van het toerisme ingezet kunnen worden. De dekking van de tekorten die ontstaan zijn door het wegvallen van het klompgeld vanwege de centralisatie van de brugbediening is daarbij prioritair.

Vervolgstappen

Mocht u instemmen met ons voorstel om een toeristenbelasting in te voeren dan zullen wij u bij de reguliere behandeling van de belastingverordeningen 2018 eind 2017 ook een verordening toeristenbelasting aanbieden. Daarbij gelden dan de uitgangspunten inclusief het tarief waar in het voorliggende voorstel toe besloten wordt.

Leeuwarden, 8 november 2016

Burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

drs. Ferd. J.M. Crone, burgemeester,

mr. drs. R.J. Hoek, secretaris.

Nummer 7278
RW

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 08-11-2016
(Kenmerk 409169);

BESLUIT:

- met ingang van 2018 een toeristenbelasting in te voeren voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente en een watertoeristenbelasting voor het houden van verblijf op vaartuigen die aanwezig zijn in wateren binnen de gemeente;
- een tarief vast te stellen van € 1,50 per persoon per overnachting;
- de toeristenbelastingen te beschouwen als een bestemmingsheffing;
- tot het instellen van een 'reserve toeristenbelasting' ingaande 2018;
- de opbrengst na aftrek van de perceptiekosten te storten in 'reserve toeristenbelasting';
- de invoeringskosten ad € 25.000 te dekken ten laste van de post onvoorzien in de begroting 2017;
- jaarlijks de raad een voorstel te doen voor de besteding van de middelen uit de reserve toeristenbelasting via het jaarplan Toerisme.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van

voorzitter,

griffier.

Bijlage bij het raadsvoorstel invoering toeristenbelasting (Kenmerk 409169)

Tarieven en opbrengst toeristenbelasting

Friese gemeentes (met toeristenbelasting)	Tarief 2016	Begroting 2016 CBS (x1000)
Ameland	€ 1,51	€ 2.754
De Fryske Marren	€ 1,00	€ 706
Dongeradeel	€ 1,00	€ 266
Ferwerderadiel	€ 1,00	€ 12
Harlingen	€ 0,95	€ 122
Heerenveen	€ 1,00	€ 54
Kollumerland en Nieuwkruisland	€ 0,75	€ 40
Ooststellingwerf	€ 1,00	€ 253
Opsterland	4%	€ 148
Schiermonnikoog	€ 1,50	€ 1.047
Súdwest-Fryslân	€ 1,00	€ 1.695
Terschelling	€ 1,55	€ 2.830
Tytsjerksteradiel	€ 1,00	€ 314
Vlieland	€ 1,50	€ 1.181
Weststellingwerf	4%	€ 95
Provinciehoofdsteden		
(met vast tarief)		
Assen	€ 1,15	
Den Haag *)	€ 3,30	
Groningen *)	€ 3,00	
Haarlem *)	€ 3,25	
Maastricht *)	€ 3,84	
Middelburg	€ 1,50	
's-Hertogenbosch *)	€ 3,05	
Zwolle	€ 0,60	
In grootte vergelijkbare gemeentes		
(met vast tarief)		
Alphen aan den Rijn *)	€ 1,00	
Delft *)	€ 2,90	
Deventer *)	€ 1,41	
Ede *)	€ 1,45	
Emmen	€ 1,20	
Venlo *)	€ 1,91	
<i>Gemiddeld tarief deze beide groepen</i>	<i>€ 2,11</i>	

*) tarief mede afhankelijk van de accommodatie en/of leeftijd gast, opgenomen is het basistarief voor een volwassen persoon in een gemiddeld hotel.

Meer over tarieven toeristenbelasting op <https://www.reisgraag.nl/onderzoek/toeristenbelasting-2016>.